

EU-rahoitus (ja kansallinenkin) alueiden elvytyksen tukena

Aluekehityspäivä 8.10.
Johanna Osenius

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Koronaelvytys – mitä ja miksi?

- Talouden kehityksen ennustaminen juuri nyt vaikeaa
- Elvytyspaketit luovat edellytyksiä talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle
- Tavoitteena lisätä uudistusten ja investointien talouden kasvupotentiaalia elvyttävää vaikutusta, vahvistaa työllisyyttä ja kestokkyä, tukea yksityisten investointien käynnistymistä sekä lievittää kriisivaikutuksia
- Poikkeuksellisen paljon kehittämisrahoitusta liikkeellä 2021-2023
- Talouden rakenteita uudistavien toimien käynnistäminen vaatii aktivoivaa työtä ja tulevaisuususkkoa
- Elvytyspaketin osilla on oma roolinsa – miten erottaa roolit toisistaan?

Aluekehittämisen elvytysvälineet ja niiden roolit

Nopeat toimet taantumun torjumiseksi

ALKE-elvytyspaketti

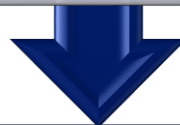
ReactEU 2021-2023

Maaseuturahaston
lisärahoitus 2021-2022

Takaisin kasvun uralle

Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF)

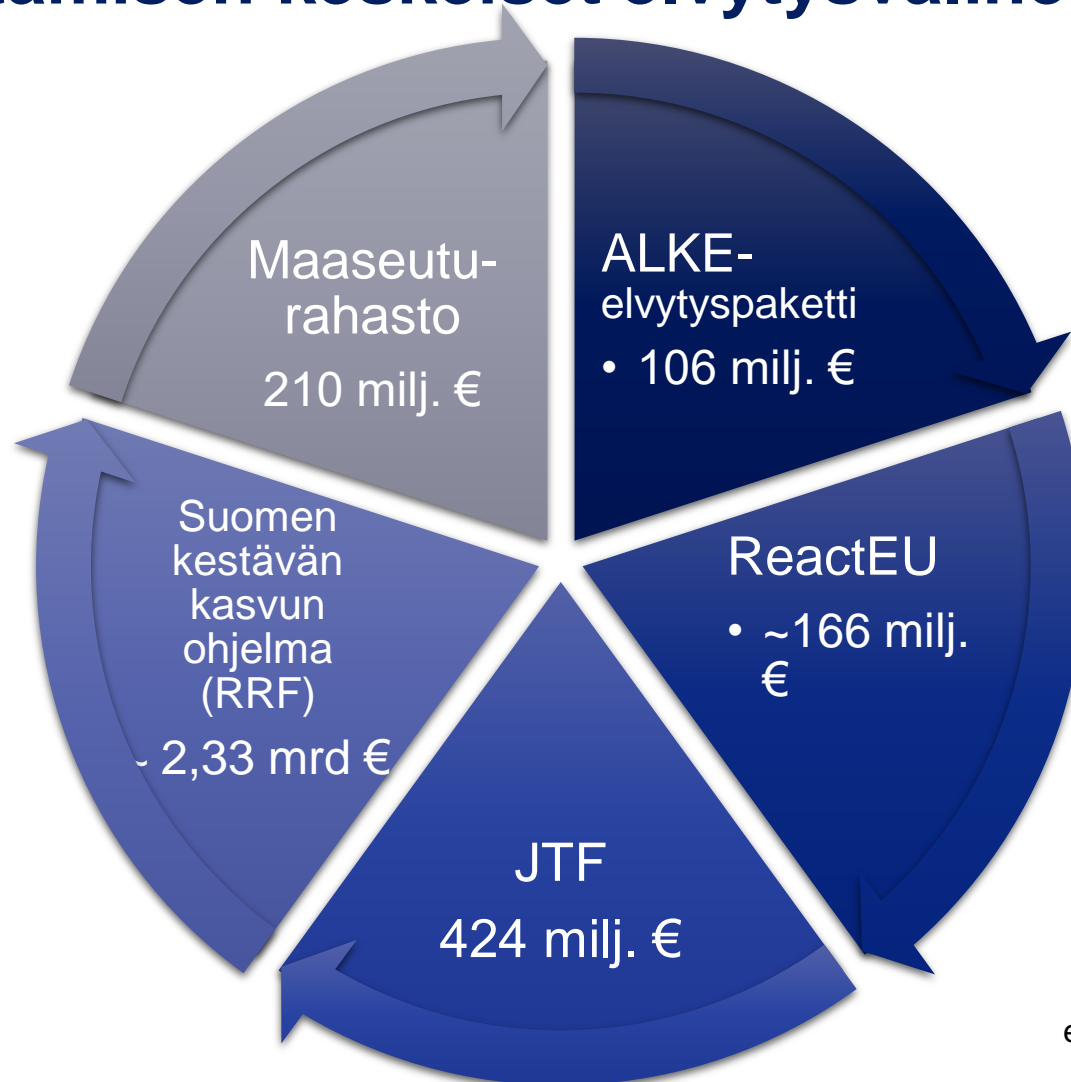

Pitkjänteistä kasvua ja uudistumista

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027
(Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelma)

Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma
2021-2027

Aluekehittämisen keskeiset elvytysvälineet

EU:n elvytyspakettiin kuuluu lisäksi Horisontti, InvestEU, RescEU, jotka ovat komission hallinnoimia ohjelmia

Sisältää vain EU-rahoitusosuuden pl. ALKE-elvytyspaketti, joka sisältää Eu+valtio

ALKE- elvytyspaketti

- Alueiden kehittämisen korona-elvytyspaketista alueellisten selviytymissuunnitelmien toimeenpanoon kohdennettava rahoitus

32.30.40 Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen	17 milj. €
32.30.42 Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen	25 milj. €
32.30.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin sekä	64 milj. €
32.30.51 Julkiset työvoimapalvelut	

- Rahoitus kohdistetaan kaikille alueille painottaen niitä alueita, jotka ovat eniten kärsineet koronakriisistä sekä äkillisistä rakennemuutoksista.
- Varojen kohdentamisessa on hyödynnetty laadittua ”koronakriteeristöä” sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja kansallisten yritystukien käytöstä tehtyjä korona-elvytyksen tarveesityksiä.
- Elvytyspaketin määrärahoihin rahoitettavat hankkeet voivat liittyä esimerkiksi yritysten liiketoiminnan ja toimintaympäristön kehittämiseen
 - uusien arvoketjujen ja liiketoimintaekosysteemien luomiseen,
 - TKI-toimintaan
 - nuorisotyöttömyyden ehkäisyyn,
 - työvoiman kohtaantoon tai osaamisen kehittämiseen.

ALKE-elvytyspaketin jakokriteerit - tilastoaineiston perusteella tehty arvio

Aluetalous

- BKT €/as.
- viennin arvo
- Työllisyysaste
- Työttömyysaste
- Yritystiheys
- Kasvuyritysten osuus
- T&K-menot /BKT
- Valtion työpaikkojen osuus
- Työikäisten osuus

Koronaresilienssi

- Riskialttiiden työpaikkojen osuus
- Korkeakoulutettujen osuus
- Teollisuuden osuus liikevaihdosta
- Yritysrakenteen monipuolisuus
- Yritysperstanta
- Elinkeinoelämän t&K-panostukset
- Nordregio: Regional Potential Index
- Työsuhteiden pysyvyys

Koronavaikutukset

- Työttömien osuus
- Työttömien määrän muutos
- Työllisyysaste
- Irtisanottujen osuus henkilöstöstä

ReactEU = Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe

- Lisämäärärahat Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 –ohjelmaan
- 280 milj € (EU+kansallinen); ei kuntarahoitusvaadetta
- Luodaan pohjaa ”talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle”
- Tuetaan koronakriisin aiheuttamaa välitöntä talouden rakenteiden muutosta
- Kaikissa maakunnissa, mutta erityisesti niissä, jotka ovat kärsineet erityisen paljon. Hyödynnetään päivitettyä koronakriteeristöä
- Toimeenpano käyntiin tammi-helmikuussa 2021

EAKR

- Yritysten tukeminen (myös ÄRM-tilanteet)
- T&K-toimet

ESR

- Digitaalinen osaaminen ja palvelut
- Liiketoiminta-osaaminen

**Sisällöt alustavia -
valmistelu jatkuu -
kumppanuudessa**

**Seurantakomitea 12/2020
Valtioneuvosto 1/2021**

JTF – Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto

- Kolmas alue- ja rakennepolitiikan rahasto, sisältyy samaan ohjelmaan EAKR:n ja ESR:n kanssa Uudistuva ja osaava Suomi 2021 - 2027
- 424 milj € (EU); kansallisesta osarahoituksesta ei ole päätetty, mutta kokonaisrahoitus saattaa nousta yli miljardiin euroon
- Rahaston tavoitteena on helpottaa ja hallita aluetaloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia, joita päästövähennysten toteuttaminen aiheuttaa
- Tavoitellaan toteutusta koko Suomessa (pl. Uusimaa ja Ahvenanmaa)
- Toimeenpano käyntiin kesä-syksy 2021

JTF

- T&K&I – ja teknologiainvestoinnit
- Taloutta monipuolistavat Pk-yritysinvestoinnit
- Työntekijöiden uudelleen koulutus
- Laitosalueen kunnostus ja saneeraus

**Maantieteen perustelu
haasteellista**

**Sisältövalmistelu vasta
alkamassa**

**Alueellisten
siirtymäsuunnitelmien
valmistelu käyntiin heti**

Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF) - Painopistealueet ja alustava kohdennus

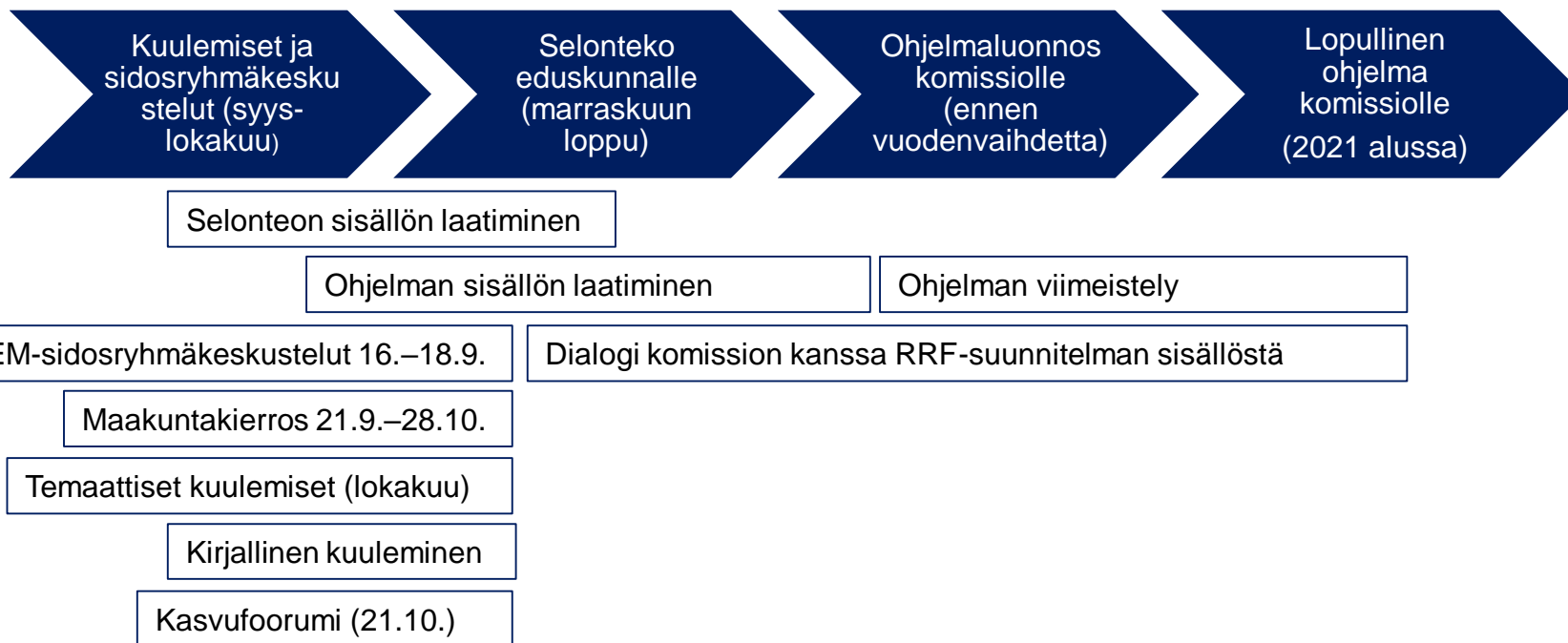
		Mrd. euroa
1.	Koulutus, tutkimus- ja innovaatio toiminnalla Suomi takaisin kestävän kasvun uralle	0,4–0,5
2.	Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta	0,9–1,2
3.	Suomen kansainvälisen kilpailukyvyyn turvaaminen	0,15–0,3
4.	Kestävän infrastruktuurin ja digitalisaation vahvistaminen	0,2–0,4
5.	Työmarkkinoiden toiminta, työttömille suunnatut palvelut ja työelämän kehittäminen	0,15–0,3
6.	Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen	0,3–0,4
	Yht.	2,33*

Periaatteita Suomen kestävän kasvun ohjelman laadinnalle

- Kunkin painopisteen alla rakenteelliset uudistukset sekä niitä tukevat investointi- ja muut hankkeet muodostavat yhtenäisiä kokonaisuuksia seuraavin kriteerein:
 - pitkän aikavälin positiiviset vaikutukset
 - kasvupotentiaalin sekä taloudellisen ja sosiaalisen kestävyyden ja koheesion lisääminen
 - vihreän siirtymän ja digitalisaation tukeminen sekä tuottavuuden parantaminen koko maassa
 - rahoituksen väliaikaisuus.
- Investointi- ja uudistuskokonaisuuden yhteydessä esitetään erittely arvioituista kustannuksista ja selvitys investointien ja uudistusten kustannustehokkuudesta sekä suunnitelma niiden etenemisestä ja välitavoitteista.
- Ei kansallista osarahoitusta: avustukset maksetaan arvioitujen kustannusten mukaan erissä kun välitavoitteet saavutetaan. Ilmastotavoite 37 % eu-tasolla.
- RRF-välineen 10 prosentin ennakkorahoitusta hyödynnetään täysimääräisesti nopeavaikutteisten hankkeiden käynnistämiseen
- Rahoituksesta käytetään osa jo vuoden 2020 lisätalousarviossa myönnettyjen ja vuosina 2021-2023 menoja aiheuttavien, edellä mainittujen painopisteiden ja kriteerien mukaisten määrärahojen kattamiseen.

Suomen kestävä kasvun -ohjelman valmisteluaikataulu

Selonteon sisällön laatiminen

Suomen RRF-painopistealueet:

1. Koulutus, tutkimus- ja innovaatiotoiminta
2. Vihreä siirtymä
3. Kansainvälisen kilpailukyvyyn turvaaminen
4. Kestävä infrastruktuuri ja digitalisaatio
5. Työmarkkinat ja työelämän kehittäminen
6. Sote-palveluiden saatavuus ja kustannusvaikuttavuus

Kunkin painopisteen alla määritellään:

- Tavoitteet, välitavoitteet ja mittarit
- Alustavia yleisellä tasolla olevia ehdotuksia uudistuksista ja investoinneista
- Miten tavoitteita tuetaan muiden elpymisvälineeseen liittyvien ohjelmien kautta
- Millä tavalla tukee horisontaalisia tavoitteita

Elpymisvälineen lisärahoitus:

- REACT-EU
- JTF
- Maaseudun kehittäminen
- RescEU
- (InvestEU)
- (Horisontti Eurooppa)

Kunkin ohjelman osalta tiivistetysti:

- Ohjelman tavoitteet sekä avustuksen myöntämiseen liittyvät kriteerit
- Suomen saanto ja mahdollinen kansallinen omarahoitus
- Mahdolliset kansalliset painopisteet ohjelman sisällä ja kuvauksia mahdollisista hankkeista

Suomen kestävän kasvun -ohjelman kansallinen valmistelu

Ohjelman sisällön laatiminen

Suomen RRF-painopistealueet:

1. Koulutus, tutkimus- ja innovaatiotoiminta
2. Vihreä siirtymä
3. Kansainvälisen kilpailukyvyyn turvaaminen
4. Kestävä infrastruktuuri ja digitalisaatio
5. Työmarkkinat ja työelämän kehittäminen
6. Sote-palveluiden saatavuus ja kustannusvaikuttavuus

Kunkin painopisteen alla määritellään:

- Keskeiset haasteet ja tavoitteet
- Investointien ja uudistusten sisällöt ja välineet
- Kontribuutio vihreään ja digitaaliseen siirtymään
- Tavoitteet, välitavoitteet ja aikataulu
- Kustannusarvio

Lisäksi esitellään RRF-suunnitelman

- Linkitys kansallisiin ohjelmiin
- Linkitys muihin EU-rahoitusvälineisiin
- Kokonaisvaikutus

(ks. [Draft RRF plan template](#))